Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE.

Rok II | Warszawa, 31 października 1936 r. | Nr. 14 (28)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

TREŚĆ:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu lipcu 1936 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
89710	Szkło rozdrobnione	—	—	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	29.157	51.204	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	—	—	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	2	1	4.538	3.229
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	98	206	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	56	136	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	147	730	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	104	198	—	—
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	2	3	3	3
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	619	2.039	72	500
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	563	1.493	1	2
90030	dęte inne	220	913	1.081	2.220
90040	rurki, pręty	7.380	20.579	—	—
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami; ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	1.283	22.884	—	—
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	419	642	0	1
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych, szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	—	—	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	685	8.139	46	282
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	1.304	5.550	—	—
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	166	1.916	708	902
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	246	4.124	—	—
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego, z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	332	2.038	—	—
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	151	4.085	5.308	12.376.
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	—	—	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	—	—	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	0	1	—	—

Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH W POLSCE.

Rok II — Warszawa, 31 października 1936 r. — Nr. 14 (28)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

Nowy ustrój pracy w Niemczech.

Artykuły Inspektora Pracy p. Janiny Miedzińskiej drukowane w „Gazecie Polskiej" o ustroju pracy w Niemczech wywołały pośród przemysłowców ogromne zainteresowanie.

Za zgodą Sz. Autorki poniżej podajemy streszczenie czterech pierwszych artykułów, które dotychczas ukazały się w prasie.

Wprowadzenie ustroju hitlerowskiego, a z nim Frontu Pracy (Arbeitsfront'u) było przygotowane przez jednolitą i zwartą organizację partyjną: Narodowo-Socjalistyczną Organizację Komórek Zakładowych (Nationalsozialistische Betriebstellen Organisation), która w każdym niemal większym zakładzie pracy miała swych przedstawicieli.

Działalność Niemieckiego Frontu Pracy i partii opiera się w dalszym ciągu na tej samej formalnie już nie istniejącej organizacji — i głównym jego zadaniem jest wychowanie społeczeństwa w duchu narodowo-socjalistycznym.

Do Arbeitsfrontu, który podlega całkowicie dyrektywom partii należą wszyscy ludzie pracy, za jakich w Niemczech uważa się zarówno robotników i pracowników umysłowych, jak pracodawców i wolne zawody. Zasadą przewodnią tej organizacji jest jedność polityki społecznej i gospodarczej. Wprawdzie nie istnieje przymus organizacyjny, każdy jednak robotnik zapisuje się „dobrowolnie", gdyż z poza Arbeitsfrontu nie otrzyma pracy, nie może też skorzystać z szeregu przywilejów, jakie daje swym członkom organizacja.

Arbeitsfront prowadzi olbrzymią pracę wychowania fizycznego i kulturalno-oświatowego, jest typem instytucji o charakterze samopomocowym, szkoleniowym i wychowawczym.

Poważnym działem pracy Arbeitsfrontu jest dział zapomogowy, organizacja rozporządza bowiem znacznymi funduszami, na które składają się przede wszystkim: majątek dawnych związków zawodowych, łącznie z ich w ciągu wielu lat składanym funduszem ubezpieczeniowym, oraz składki milionowych rzesz członków. Zapomogi są najrozmaitszego typu na wypadek choroby i bezrobocia, inwalidztwa i starości, śmierci ubezpieczonego lub członków rodziny, w razie specjalnej potrzeby, dla t. zw. ofiar pracy, fundacja specjalna dla szczególnych masowych wypadków. Wszystkie te liczne bardzo rodzaje świadczeń ubezpieczeniowych mają jednak specjalny charakter: członek Arbeitsfrontu nie ma do nich formalnych uprawnień, są one przyznawane dowolnie na zasadzie oceny sytuacji materialnej członka, a od decyzji w tej sprawie wszelka apelacja jest wykluczona.

Niemiecki Front Pracy zajął miejsce dawnych związków zawodowych — nie znaczy to jednak by był on organizacją robotniczą, by w charakterze swej działalności i tendencjach miał cośkolwiek wspólnego z robotniczym związkiem zawodowym.

Zakres działalności Arbeitsfrontu nie jest dotychczas dokładnie skrystalizowany w praktyce — nie występuje on w charakterze „strony" w jakichkolwiek pertraktacjach w sprawie ustalania stawek płac, gdyż umowy zbiorowe w Niemczech nie istnieją, a płace regulowane są albo w formie rządowych zarządzeń taryfowych albo też bezpośrednio przez przedsiębiorców w regulaminach pracy — ogranicza się raczej do roli rozjemcy w sporach indywidualnych (strajki są w Niemczech zabronione).

W każdym zakładzie pracy, zatrudniającym ponad 20-tu robotników, musi być **regulamin** pracy, który obowiązuje od dnia jego wywieszenia w fabryce.

Ustawa nie daje żadnych przepisów co do sposobu wydawania regulaminu pracy, należy to do kompetencji pracodawcy, nie ogranicza go również co do tekstu, wylicza tylko jakie zasadnicze punkty winien on zawierać (początek, koniec przerwy w pracy, zasady regulowania stawek akordowych, bony i t. d.), ponadto pracodawca może dowolnie ustalać w nim inne warunki pracy, przepisy porządkowe, zachowanie się pracowników i t. d.

Każdy kandydat do pracy musi przejść pewną próbę. Jeden z regulaminów precyzuje ściśle na czym ma polegać ta próba. A więc czy pracownik: 1) „na-

daje się do zakładu pracy, 2) czy ze względu na zdrowie sprosta postawionym mu wymaganiom, 3) czy odpowiada zasadom ustawy o organizacji pracy narodowej z punktu widzenia właściwości charakteru i niezawodności politycznej". Inny regulamin określa, że wszelkie zatajenie przez robotnika przy przyjęciu „uszkodzeń fizycznych, którebyobniżały jego zdolność do wykonywania pracy, uważane będą za „nadużycie zaufania".

Długość okresu próbnego (podczas którego można zwolnić pracownika w każdej chwili bez odszkodowania), określana jest w regulaminie pracy dość dowolnie. W jednej fabryce obowiązuje dla robotników pracujących w akordzie indywidualnym termin tygodniowy, dla robotników dniówkowych — dwutygodniowy, dla pracujących w akordzie grupowym — 4 tygodnie, w innym zakładzie czas próbny określany jest dla wszystkich robotników na 6 tygodni.

Również dowolnie ustalane są terminy wypowiedzeń pracy. Jeden regulamin ustala dla robotników: po kwartale — 3 dni, po roku — jeden tydzień, po 5-ciu latach — 14 dni, po 10-ciu latach—4 tygodnie, a dla pracowników umysłowych — na zasadzie umów indywidualnych, inny określa do 3-ch lat — 8 dni, od 3-ch do 10-ciu lat — 14 dni, od 10-ciu do 15-tu lat — 21 dni, po 15-tu — 28 dni. Po przyjęciu do pracy, pracodawca „ma prawo żądać od robotnika wykonania każdej pracy w fabryce, chociażby był on przyjęty do określonej roboty". Wszelkie uboczne zajęcia u innego pracodawcy uważane są jako ciężkie uchybienie przeciw narodowo-socjalistycznemu pojmowaniu gospodarstwa. Praca robotnika w nowym ustroju niemieckim traktowana jest jako służba dla dobra kraju, z czego wynikają daleko idące konsekwencje co do czasu pracy. Jeśli „zakład tego wymaga, szczególnie jeśli jest więcej pracy w sezonie, czas pracy dla całego zakładu może być przedłużony o 1 godz. dziennie. W wyjątkowych wypadkach, może być czas pracy przedłużony o następną godzinę, tak żeby tydzień pracy nie przekraczał 60 godzin". Poza tym każdy robotnik obowiązany jest pracować w niedzielę i święta, jeśli zachodzi konieczna potrzeba, a niestawienie się do pracy w tym czasie, bez uzasadnionych przyczyn, traktowane jest jako nadużycie zaufania.

Niektóre regulaminy określają ściśle za co wolno jest nałożyć karę na robotnika, a najwyższą ich wysokość ustalają na połowę dziennego zarobku. Ponieważ w zakładzie. prowadzonym według zasad narodowo-socjalistycznych, należy unikać wyrzucania pracowników", więc, aby to nie spowodowało zaniedbywania się w pracy robotników, regulamin przewiduje następujące kary: 1) piśmienne ostrzeżenie, 2) karę na rzecz Arbeitsfrontu od 25 fen. do wysokości przeciętnego całodziennego zarobku, 3) wykluczenie ze wspólnoty zakładowej od 3 dni do 4 tygodni, połączone z utratą zarobku oraz ogłoszeniem (osoby i uzasadnienia) na czarnej tablicy, 4) stałe usunięcie ze wspólnoty zakładowej.

Od początku wprowadzenia nowego ustroju w Niemczech nie wydano tam ani jednej ustawy o ochronie pracy z wyjątkiem ustawy o czasie pracy z 1934 r., która dopuszcza możność przedłużania czasu pracy w drodze zarządzeń taryfowych wydawanych przez powierników pracy (Treuhänder der Arbeit), dla poszczególnych t. zw. gałęzi przemysłu, również sprawa urlopów robotników nie została uregulowana ustawowo i załatwia się to dorywczo w niejednolitych przepisach zarządzeń taryfowych, czy też w nieobowiązujących wytycznych lub pod naciskiem Arbeitsfrontu. Istnieje wprawdzie dziś jeszcze Inspekcja Pracy, lecz nie sprawuje już nawet formalnie nadzoru nad całokształtem przepisów, dotyczących pracy robotniczej — uważa się ją za urząd pozostały z innego ustroju. Wobec tego robotnik, który czuje się pokrzywdzonym i chce dochodzić swych praw zwraca się do t. zw. rady zaufania — Vertrauensrat, która reprezentuje cały personel przedsiębiorstwa łącznie z pracodawcą i jest poddana pod jego kierownictwo, jako przewodniczącego rady. Głównym jej celem jest pogłębienie więzów zaufania między członkami wspólnoty zakładowej. Skład Rady Zaufania ustala pracodawca w porozumieniu z kierownikiem narodowo-socjalistycznej organizacji komórek zakładowych. Teoretycznie rada zaufania może odwołać się do powiernika pracy, ale skargi nie może wnieść do niego bezpośrednio, musi ją najpierw uchwalić większością głosów na zebraniu w obecności pracodawcy i złożyć na jego ręce na piśmie.

W tych warunkach rada zaufania nie ma żadnego wpływu na stosunki pracy w przedsiębiorstwie. Droga skargi robotnika została w praktyce niemieckiej ustalona w sposób następujący: rada zaufania, Arbeitsfront (biura porad prawnych), sąd pracy: ewentualnie — powiernik pracy i sąd honorowy – robotnik przed złożeniem skargi musi spróbować wpierw drogi porozumienia — poprzez radę zaufania—z pracodawcą. Wprawdzie nowa ustawa o ustroju pracy w Niemczech wpłynęła na zasadniczą zmianę stosunków między pracodawcą a robotnikiem, od teorii jednak do praktyki droga jest daleka i robotnik w Niemczech, tak, jak i we wszystkich innych państwach, ze strachu o utratę pracy unika najczęściej bezpośredniej skargi do pracodawcy, szukając dróg mniej jawnych— przez organizację zawodową lub inspekcję pracy, ale te drogi w Niemczech obecnych zostały bardzo utrudnione.

Nowy ustrój niemiecki, dając tak ogromną swobodę pracodawcy oparł ją na wierze w jego dobrą wolę i umiejętność wykonywania odpowiedzialnej społecznej misji przywódcy zakładu pracy, do jakiej pracodawca niemiecki doby obecnej został powołany. Pracodawcy i robotnicy są ściśle ze sobą organizacyjnie związani w podstawowej komórce organizacyjnej Arbeitsfrontu. Na tym podłożu powstała idea szkolenia pracodawców łącznie z robotnikami. Pierwszą próbę przeprowadzono w Inbergu pod Hamburgiem i w Volksdorf w 1934 roku. Próbę uznano za udaną i zorganizowano szkołę specjalną w Rissen. Początkowo w szkole przebywali pracodawcy i robotnicy z różnych zakładów pracy, obecnie tworzy się komplety w skład których wchodzą: właściciel fabryki i dwaj jego pracownicy: robotnik i pracownik umysłowy. Obok tych członków wspólnoty zakładowej mogą też być przydzielani do szkoły przedstawiciele wolnych zawodów. Celem szkoły — jest wpojenie w pracodawców i pracowników zasad nowego ustroju, opartego na idei wspólnoty, nie przez wykłady i teoretyczne zajęcia, lecz drogą zżycia się uczestników szkoły w ciągu tych 8 dni. Te trzy osoby, wchodzące w skład rodziny zakładowej, umieszczone razem mają możność, jak twierdzą kierownicy szkoły, zbliżyć się do siebie, nabrać

wzajemnie zaufania, mającego stanowić podstawę do dalszej współpracy w fabryce.

Udział w szkole w Rissen jest w zasadzie dobrowolny, ponieważ jednak według założeń narodowo-socjalistycznych, kierownictwo fabryką przestało być sprawą prywatną i pociąga za sobą obowiązki publiczne — żaden pracodawca nie może odmówić przydziału do szkoły.

Nowy ustrój pracy w Niemczech, ograniczając tak bardzo swobodę organizowania się i walki o lepsze warunki bytu robotnika, wniósł jednocześnie pozytywne wkłady — ogromnie zmniejszył bezrobocie — zdobywając sobie zwolenników w ludziach, którym dał pracę — pozostali uznali istniejący stan rzeczy z pobudek patriotycznych, gdyż nowy ustrój został wprowadzony w drodze przewrotu rewolucyjnego, miał więc wszelkie cechy ruchu ideowego.

Streściła *A. Widówna.*

Nowości techniczne.

(Przegląd prasy technicznej).

O NOWOWYBUDOWANEJ MECHANICZNEJ HUCIE BUTELKOWEJ TOW. OBEAR-NESTER W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

Glass Industry N. Y. (17 1936 Nr. 3)

W związku z wzmożeniem konsumcji butelek T-wo Obear-Nester Co. w East St. Louis wybudowało trzeci piec wannowy dzięki czemu produkcja tej huty wzrosła do 250 tonn butelek dziennie wobec 175 tonn dotychczasowej produkcji Wykonanie budowy powierzone zostało firmie Amsler Morton & Co. w Pittsburgh. Prace przy budowie zapoczątkowane zostały w sierpniu 1935 r. a rozpoczęcie eksploatacji nastąpiło w początku 1936 r.

Nowowybudowana huta sąsiaduje bezpośrednio ze starymi zabudowaniami fabrycznymi. Hala o żelaznej konstrukcji wynosi 75 metrów długości, 25 metr. szerokości i dzieli się na 3 odrębne części. Hala pieców wynosi 23 metry długości, hala maszyn 12 metr., urządzenia chłodnicze. sortownia i hala opakowań — 40 metr. Sklepienie hali pieców i maszyn ma profil litery V; konstrukcja taka ma szczególne znaczenie dla rozprowadzania powstających ciepłych prądów powietrznych. Górna część sklepienia hali zaopatrzona jest w mechanicznie obrotowe okna, które regulują temperaturę i zabezpieczają jej równomierność w hali pieców i maszyn.

Szczególną uwagę zwrócono na intensywne oświetlenie. Hala pieca posiada 4—500 Watt'owe lampy ze specjalnymi reflektorami, hala maszyn 13 lamp 1000 Watt, również z reflektorami.

Przechowanie surowców i przygotowanie tworzywa masy szklanej.

Surowce przechowuje się w 4 cylindrycznych bunkrach stalowych. Wylot bunkra znajduje się na wysokości 4,3 metra nad poziomem podłogi hali. Surowce są wyładowywane z wagonów za pomocą specjalnych dźwigów (greifer) które napełniają odpowiednie bunkry. Każdy z bunkrów posiada wagę skalowaną do ważenia surowca. Zważony automatycznie surowiec doprowadza się do elektrycznego mieszadła przygotowującego masę szklaną. Jeden robotnik wykonywuje całą operację ładowania bunkrów i przygotowania masy szklanej. Podawanie mieszaniny surowców do wanny odbywa się w sposób automatyczny. Oszczędność wyraża się w następujących cyfrach: przy płacy robotnika 40 centów, przygotowanie jednej tonny mieszaniny kosztuje 70 centów, w danym wypadku, natomiast koszt robocizny wynosi 25 centów.

Piec wannowy.

Zbudowany został piec wannowy systemu „Simplex" przepływowy długości 11,6 metra, szerokości 5,5 metra, czyli o powierzchni topliwnej 64 m². Przy produkcji 75 tonn gotowego szkła wydajność pieca wynosi 1.177 kg. szkła z 1 m² powierzchni pieca na dobę, Wanna opalana jest gazem naturalnym przez 4 wyloty z każdej bocznej strony pieca wannowego. Do budowy przepływu zastosowane zostały bloki ogniotrwałe o najwyższej jakości i wypalane w piecach elektrycznych. Konstrukcja wanny nie różni się na ogół wiele od poprzednio zbudowanych pieców. Na odpowiednio duże wymiary generatorów i ich wyposażenie zwrócono szczególną uwagę. Automatyczne regulowanie dopływu gazu i powietrza do wanny nie zostało zastosowane.

Maszyny do dmuchania, napełniacze i urządzenie chłodnicze.

Przy omawianym piecu wannowym ustawiono 6 maszyn ośmioformowych o napędzie pneumatycznym, napełniacze zaopatrzono synchronizatorami (timers) które zapewniają całkowicie należytą formę, wagę i inne warunki w celu otrzymania zupełnie jednakowych pod tym względem butelek. Zwierciadło szkła w piecu wannowym znajduje się dość wysoko nad maszynami, przez co uzyskuje dobre funkcjonowanie napełniaczy (feeders) i szybką robotę.

Z maszyn przechodzą butelki na taśmie transportowej do pieców chłodniczych. Piece chłodnicze mają 26 mtr. długości i 90 cm. szerokości i poruszane są automatycznie. Pakowanie i transport butelek są całkowicie zmechanizowane.

Import—Eksport.

Clearingowy przywóz towarów na skład konsygnacyjny i do sprzedaży komisowej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśnia co następuje:

Przywóz w ramach clearingu towarów na skład konsygnacyjny względnie do komisowej sprzedaży może się odbywać pod warunkiem złożenia przez importera w Instytucji powierniczej:

1) oryginału, lub uwierzytelnionego odpisu zawartej z zagranicznym dostawcą umowy na skład konsygnacyjny względnie komis,

2) specyfikacji towarów (faktura),

3) oświadczenia zagranicznego dostawcy ze stwierdzeniem. że towar jest przysłany na skład konsygnacyjny, względnie do komisowej sprzedaży,

4) weksli kaucyjnych,

5) upoważnienia Instytucji powierniczej do wypełnienia weksli kaucyjnych w razie niedopełnienia warunków podanych niżej.

Importer zobowiązany jest wpłacić do Instytucji powierniczej na konto rozrachunkowe sumę ze sprzedaży towarów w 7 dni po terminie przewidzianym w umowie o skład lub komis dla dokonania rozliczenia z zagranicznym dostawcą; wpłata na konto rozrachunkowe musi być dokonana najpóźniej w ciągu 9 miesięcy od daty pozwolenia przywozu względnie świadectwa rozrachunkowego.

Powyższe zarządzenie nie dotyczy towarów łatwopsujących się, które powinny być płatne gotówką przy odbiorze świadectwa rozrachunkowego względnie pozwolenia przywozu, o ile przy odprawie celnej nie jest wymagane świadectwo rozrachunkowe.

Wymiana handlowa między Polską a Algerem i możliwości jej rozwoju.

Pomimo zmniejszenia handlu zewnętrznego, import do Algeru w r. 1934 utrzymał się na poziomie stosunkowo wysokim, osiągając sumę fr. 3.737.236.000 import zaś produktów polskich za ten sam okres osiągnął sumę fr. 13.548.000, tak, że udział Polski w ogólnym imporcie Algeru wynosi 0,3%.

Istnienie unii celnej pomiędzy Francją a Algerem jest jedną z głównych przyczyn, które zniekształcają zestawienia statystyczne, charakteryzujące wymianę bezpośrednią między Polską a Algerem.

Między innymi towarami eksport szkła w 1934 r. przedstawia się w następujących cyfrach:

Szkło naczyn. stołowe q 50 wartości 22.000 fr.

„ rżnięte i graduow. q 757 wartości 788.000 fr.

Eksport polski do Algeru uległ w okresach porównywanych znacznemu spadkowi. Ten stan rzeczy wyjaśnia się w pewnej mierze z jednej strony zmniejszeniem popytu z powodu kryzysu, z drugiej zaś strony wprowadzeniem kontyngentów.

Przyczyną słabego rozwoju eksportu polskiego do Algeru jest kwestia organizacji handlowej. Eksporterzy polscy grzeszą często brakiem znajomości zwyczajów lokalnych lub ignorują je, nie nakłaniając się do zwyczajów klientów: korespondują w języku polskim, podają ceny w walutach obcych, kalkulują fob, żądają pokrycia gotówkowego, wówczas gdy konkurenci innych krajów ofiarowują szeroki kredyt. Należy jednak skonstatować, że ten stan rzeczy ma tendencję do polepszenia się i eksporterzy nasi zrobili pewne postępy w tym kierunku.

Inny rys organizacji handlowej, który usuwa Polskę na drugi plan, jest brak doświadczonego przedstawicielstwa polskiego na rynku algerskim. Inne kraje sąsiadujące z Polską, a szczególnie Niemcy, Austria i Czechosłowacja, mają na miejscu doskonałe przedstawicielstwa, mające duże doświadczenie w handlu międzynarodowym i technice handlowej.

Środki transportu. Kwestia środków transportu nie przedstawia żadnej trudności, gdyż droga morska pozwala zmniejszyć koszta tychże do minimum. Towarzystwo „Żegluga Polska“ zafrachtowało dwa statki s/s „Sarmacja“ i m/s „Lewant“, należące do Towarzystwa „Svenska Orient Linien“. Statki te są przeznaczone dla obsługi linii Gdynia — porty Lewantu, przy czym zawinięcie do Algeru jest przewidziane. Statki te wprawdzie nie zawsze zawijają do tego portu, ale to z powodu braku frachtu. Można zatem powiedzieć, że linia Gdynia — Alger w istocie rzeczy istnieje, a regularyzacja tej linii będzie zależała wyłącznie od intensyfikacji wymiany.

Polski eksport na tle koniunktury rynkowej w W. Brytanii.

Na początku 1934 r. Wielka Brytania weszła w przełomowy okres wyraźnie zaznaczającego się wzrostu obrotów handlu zagranicznego. Koniunktura ta w odniesieniu do handlu importowego była wynikiem ogólnej poprawy wewnątrz kraju; zapotrzebowanie na surowce, półfabrykaty i artykuły spożywcze wzrosło. Charakterystyczny wzrost importu w pierwszym półroczu roku 1934 o funt. 42 miliony w porównaniu z analogicznym okresem roku 1933, był spowodowany specjalnym ożywieniem w takich przemysłach angielskich, jak budownictwo mieszkaniowe, budownictwo okrętowe, przemysł chemiczny, skórniczy, obuwiany, tekstylny, spożywczy.

Ożywienie gospodarcze kraju nie przyniosło wbrew oczekiwaniom większej zwyżki cen na rynku wewnętrznym. Indeks cen za ostatnie dwa lata podniósł się zaledwie o $5^1/_2$%. Niezmieniony poziom cen, tak importowych jak i wewnętrznych, siłą rzeczy wpłynął dodatnio na dalsze podniesienie się stopy życiowej, zwłaszcza wśród ludności klasy średniej.

Stale zwiększające się możliwości importowe W. Brytanii zwróciły uwagę państw o słabszej dotychczas penetracji handlowej na rynku angielskim, które, pragnąc wykorzystać koniunkturę i podnieść swój handel eksportowy, rozpoczęły w tym okresie silniejszą penetrację rynku brytyjskiego; wytworzyły one przy tym między sobą tak silną konkurencję, iż zmuszone były do oferowania swych towarów po coraz niższych cenach, powodując ogólną obniżkę poziomu cen importowych.

Wzrost importu do W. Brytanii z krajów europejskich wyraził się przeważnie w zwiększonym przywozie półfabrykatów i wyrobów gotowych; większy udział w imporcie surowców przeszedł po konferencji Ottawskiej na korzyść Dominiów brytyjskich.

Udział procentowy Polski w handlu importowym W. Brytanii przedstawiał się w sposób następujący:

r. 1924	1934	1935	I półrocze 1936
0,65%	1,00%	0,96	1,12%

Poza ogólną pomyślną koniunkturą na rynku brytyjskim, działały w ciągu dwóch ostatnich lat czynniki dodatkowe, sprzyjające importowi poszczególnych kategoryj towarów. Przede wszystkim program rządowy rozbudowy miast i burzenia starych dzielnic stworzyły dobrą koniunkturę na wszelkiego rodzaju materiały budowlane oraz na artykuły związane z urządzeniem wnętrz mieszkaniowych. Można przewidywać, że koniunktura ta potrwa jeszcze trzy do czterech lat.

Mimo starań podejmowanych przez Konsulat Generalny w Londynie koniunktura zbytu nie została wykorzystana dostatecznie przez eksport polski. Z jed nej strony działały takie czynniki. jak kwestia cen

i silna konkurencja różnych państw na rynku londyńskim, dalej wyższy niejednokrotnie dla Polski koszt frachtu. W niektórych wypadkach produkcja polska była ilościowo niedostateczna, by wejść na rynek angielski, względnie wobec dobrej koniunktury na rynku wewnętrznym dla danego artykułu, procent polski nie przejawiał zainteresowania dla eksportu. Z drugiej jednak strony pewną rolę odegrał również brak przygotowania technicznego oraz brak zmysłu organizacyjnego u naszych eksporterów, a niekiedy i pewną opieszałość, która powodowała, że mimo najdalej idącej pomocy i wysiłków ze strony placówek polskich, mimo sprzyjających warunków naturalnych, eksporter nie zdołał tranzakcji przeprowadzić.

Rynek angielski, wciąż jeszcze bardzo konserwatywny w swych wymaganiach i metodach handlu, stawia pewne żądania co do „standartów" zarówno w odniesieniu do gatunku towaru, jak i w odniesieniu do opakowania i metod dostawy. Wymagania te nie zawsze były przestrzegane przez eksporterów polskich, którzy nie doceniali ich znaczenia, zwłaszcza gdy chodziło o artykuły drobne, lekceważyli sobie te szczegóły, nie zdając sobie sprawy, że wobec dużej chłonności rynku angielskiego, artykuł pozornie drobny, o ile zostałby dobrze wprowadzony, mógłby z czasem stać się przedmiotem znacznych obrotów. Te właśnie momenty „standartowe" utrudniły w znacznym stopniu import takich artykułów, jak pierze i puch, włosie i sierść, skórki gęsie, obcasy drewniane, fasola.

Poważną przeszkodą w normalnym rozwoju importu pewnych artykułów na rynek angielski była niezdrowa konkurencja eksporterów polskich między sobą, konkurencja doprowadzająca do wzajemnego podcinania cen i dyskredytowania handlu polskiego w oczach kupiectwa angielskiego.

Te same metody doprowadziły w szeregu wypadków do zahamowania pomyślnie rozwijającego się eksportu. Usunięcie tych niedomagań leży w interesie dalszego eksportu do Anglii.

Sprawa opakowania towarów eksportowanych do Holandii.

Konsulat R. P. w Amsterdamie podaje następujące uwagi na temat wad i usterek w opakowaniach towarów polskich dostarczanych do Holandii:

Opakowanie niektórych towarów jest za masywne, używane są bowiem grube deski, zbijane zbyt dużymi gwoździami, co powoduje podrożenie frachtów z jednej strony, z drugiej zaś stosowanie wielkich gwoździ i nieraz w zbyt dużej ilości wywołuje uszkadzanie towaru. Objawy takie zauważono przy wielu artykułach masowych, gdzie transport wynosi niejednokrotnie więcej, niż wartość towaru.

Natomiast przy wielu towarach opakowanie jest zbyt słabe, tak, że towar nie może wytrzymać transportu

Znakowanie przesyłek jest bardzo wadliwe. Zdarza się często, że przesyłki są znakowane nie przez szablon, lecz ręcznie, a co gorsza występują często błędy ortograficzne. Na sprawę należytego znakowania winny zwracać uwagę zarówno firmy, jak i towarzystwa spedycyjne i okrętowe, przyjmujące przesyłki. Etykiety nalepiane na workach i pakach ulegają często uszkodzeniu, bądź w zupełności odpadają, przez co nie można nieraz znaleźć, do jakiego adresata są przeznaczone. Wskazanem byłoby nie stosować etykiet, a jedynie napisy należycie malowane.

Zaniechanie przez Holandię pomysłu wprowadzenia clearingu w stosunkach z Polską.

W początkowym okresie po wprowadzeniu restrykcji dewizowych w Polsce, ze względu na niedość sprawne załatwianie spraw przez nowopowstałą Komisję Dewizową i w obawie znacznych trudności w regulowaniu należności z Polski — Holandia była skłonna do wprowadzenia ewent. clearingu z Polską.

Obecnie zaś na skutek zupełnie sprawnego działania Komisji Dewizowej w sprawie przydzielania dewiz dla Holandii — zaniechano tej akcji.

MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE.

Polska placówka handlowa na Wyspach Filipińskich.

Firma Philippine Poland Trading Co. listem z dnia 27. VII. b. r. w którym wyraziła swe zainteresowanie polską produkcją szklaną zwróciła się do Związku Hut Szklanych prosząc o ułatwienie nawiązania kontaktu z firmami zainteresowanymi.

Anglia.

Firma w Londynie interesuje się importem szkła okiennego z Polski. Importuje na własny rachunek. P/23531/63/Ż.

Kronika.

Z posiedzenia Zarządu Centralnego Związku Przemysłu Polskiego.

Na ostatnim posiedzeniu Zarządu Centralnego Związku Przemysłu polskiego były omawiane wyniki konferencji informacyjnej, zwołanej przez p. Wice-Premjera Kwiatkowskiego. Zostało m. in. stwierdzone, że przemysł surowcowy, bardzo silne atakowany przez wiceministra Lechnickiego, wyszedł obronną ręką, głównie dzięki doskonałej replice p. Wierzbickiego, oraz dzięki pomocy, której użyczył Prezes Związku Izb, p. Klarner.

Nadto Komisja Handlu Zagranicznego Centralnego Związku Przemysłu Polskiego zdała sprawę z wyników dotychczasowych prac, a w związku z tem przeciwstawiono się jaknajbardziej stanowczo znanym pomysłom przekształcenia ZAHANU w instytucję państwową, niemniej jak nadania Radzie Handlu Zagranicznego charakteru publiczno-prawnego w drodze dekretowej. Stwierdzono bowiem, że oba te pomysły w rezultacie bardzo ograniczą wpływ sfer gospodarczych, i to zarówno dobrowolnych, jak i samorządu gospodarczego, na szereg bardzo doniosłych spraw oraz doprowadzą do dalszej biurokratyzacji ważnych

i trudnych agend ze wszystkimi ujemnymi konsekwencjami tego zjawiska.

Rada Handlu Zagranicznego.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych poświęca wiele pracy przygotowaniu regulaminu Rady Handlu Zagranicznego Samorządów i Organizacyj Gospodarczych, którego zadaniem będzie w pierwszym rzędzie koordynowanie prac samorządów gospodarczych w zakresie handlu zagranicznego oraz ujęcie w pewien całokształt poczynań instytucyj już na omawianym odcinku pracujących. Rada w koncepcji Związku dzieliłaby się na komitety, które opracowywałyby poszczególne działy handlu zagranicznego, a więc Centralny Komitet Przywozowy (obecna Centralna Komisja Przywozowa), Komitet Kompensacyjno-Clearingowy (obecnie Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego), Komitet Organizacji Wywozu itd. Prace Związku Izb nad uzgadnianiem regulaminu Rady oraz jego przyszłej struktury, zakresu prac komitetów itd. są obecnie w toku. W związku z powyżej zakomunikowanymi poczynaniami, zmierzającymi do stworzenia Rady Handlu Zagranicznego, specjalne prace były poświęcone opracowaniu regulaminu i wytycznych prac przyszłego Centralnego Komitetu Przywozowego, który przejmie działalność obecnej Centralnej Komisji Przywozowej. Specjalna Komisja Międzyizbowa przygotowała i uzgodniła materjały, które zostaną przedłożone do aprobaty Związkowi Izb. Pozostawiając Komitetowi Przywozowemu jego obecną autonomię, Związek Izb przygotował regulamin, określający stosunek Komitetu do Rady Handlu Zagranicznego. Zasadniczym novum w zakresie prac Komitetu będzie zasada dzielenia większości kontyngentów nie jak dotąd w większości wypadków miało miejsce pomiędzy firmy, a między okręgi Izbowe oraz decentralizacja wydawania zezwoleń przywozu na Izby. Taki system zapewni przyśpieszenie wydawania zezwoleń przywozu, gdyż zbędne będzie przesyłanie podań z wszystkich organizacyj do centrali dla dokonania podziału i wypisania zezwoleń. W ramach kontyngentów regionalnych przydzielanych poszczególnym Izbom, jak wyżej zaznaczono, przez Komitet, Izby same będą dokonywały podziałów między firmy i wydawały pozwolenia przywozu.

Projekt Związku Izb, po uzgodnieniu z samorządem rolniczym i rzemieślniczym, wymagać będzie akceptacji ze strony Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Nowy system podziału kontyngentów i wydawania zezwoleń przywozu wejdzie w życie prawdopodobnie z końcem października r. b.

Sprawa pomocy finansowej Funduszu Pracy dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.

Fundusz Pracy zwrócił się do Związku Izb z prośbą o zaprojektowanie form współpracy Funduszu z poszczególnymi Izbami w akcji sporadycznego kredytowania indywidualnych przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych. Izba wyraziła pogląd, iż współpraca samorządu przemysłowo-handlowego z Funduszem Pracy w dziedzinie kredytowania przez Fundusz ten życia gospodarczego winna być jak najściślejsza w zakresie ustalania szczegółowych wytycznych całej akcji, natomiast ustalanie opinii o zdolnościach kredytowych poszczególnych petentów winno być pozostawione swobodnej ocenie Funduszu Pracy, który do tego celu posłużyć się może normalnymi instytucjami wywiadu kredytowego.

Stan zatrudnienia w hutach szklanych.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Wiadomości Statystyczne) w hutach szklanych zatrudnionych było ogółem:

w miesiącu maju r. b. 10843 robotników (wobec 8870 robotników w maju r. ub.)

w miesiącu czerwcu r. b. 10351 robotników (wobec 7983 robotników w czerwcu r. ub.)

w miesiącu lipcu r. b. 10511 robotników (wobec 7455 robotników w lipcu r. ub.)

w miesiącu sierpniu r. b. 11421 robotników (wobec 7804 robotników w sierpniu r. ub.)

Sprawa używania wagonów typów specjalnych.

W związku z zarządzeniem Ministerstwa Komunikacji o niepodstawianiu wagonów specjalnych typów (Kds i Kp) pod naładunek drobnicy i towarów włókienniczych, Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie otrzymała informacje, że zarządzenie to zostało wydane jako konsekwencja stanowiska Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Izba Przemysłowo-Handlowa zwróciła się z prośbą o zrewidowanie omawianego zarządzenia i umożliwienie nadal nadawcom całowagonowych ładunków zbiorowych korzystania z wagonów typu Kds i Kp. motywując swe wystąpienie tym, iż według uzyskanych przez Izbę danych, rozlokowywanie zbiorowych ładunków w wagonach krytych typu zwykłego (Kd) byłoby połączone z dużemi trudnościami, a ponadto niejednokrotnie uniemożliwiałoby osiągnięcie w tych w wagonach ilości 10 t. ładunku, koniecznej do uzyskania odpowiedniej stawki przewozowej i w wielu wypadkach wywołałoby podrożenie transportu towarów, nie mówiąc już o tym, że nadmierne stłaczanie towarów w wagonach mogłyby się łatwo stać przyczyną uszkadzania ich.

Z Polsko-Holenderskiej Izby Handlowej.

Na zebraniu konstytuującym Polsko-Holenderskiej Izby Handlowej Prezesem wybrany został Poseł Inż. Zygmunt Sowiński, Wice-Prezes Związku Izb Przemysłowo Handlowych Wice-Prezesem p. Walterscheid, Naczelny Dyrektor Zakładów Philips S. A. w Polsce, a Dyrektorem — Dr. Battaglia.

Opinia w sprawie projektu rozporządzenia o obronie przeciwlotniczej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu nadesłało Związkowi Izb do zaopiniowania projekt rozporządzenia Rady Ministrów o przygotowaniu w czasie pokoju

obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, przy czym referat w tej sprawie powierzony został Izbie Warszawskiej.

Izba zwołała konferencję z udziałem szeregu kompetentnych radców oraz przedstawicieli zainteresowanych organizacyj branżowych, podczas której sprecyzowano zasadnicze wytyczne projektu odpowiedzi Ministerstwu. Materjał, zebrany w ten sposób przez Izbę Warszawską, rozesłany został następnie Izbom prowincjonalnym, zaś po otrzymaniu uwag tych ostatnich, Izba sformułowała opinię Związku następująco:

Związek ograniczył się do oceny tych punktów rozporządzenia, które wkraczają w sferę zainteresowań ogólno-społecznych i gospodarczych, przy czym prosił o przyjęcie zasady, w myśl której wszelkie rozporządzenia i przepisy, jakie będą dotyczyły obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowych jednostek przemysłowych, będą wydawane po uprzednim wysłuchaniu dezyderatów Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Wypłata zarobków cudzoziemcom zatrudnionym w Polsce.

Komisja Dewizowa zezwoliła aż do odwołania na wypłacanie wynagrodzeń za pracę cudzoziemcom zatrudnionym w Polsce. Wywóz przez takie osoby środków płatniczych zagranicę dopuszczalny jest jedynie w ramach przepisów § 12 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24 lipca br. („Monitor Polski" № 197).

V Kurs eksportowy przy Światowym Związku Polaków z Zagranicy.

Wzorem lat ubiegłych przystąpił światowy Związek Polaków z Zagranicy do zorganizowania w roku bieżącym V Kursu Eksportowego. Kurs ten przeznaczony jest dla ludzi pragnących poświęcić się pracy w handlu zagranicznym, w szczególności eksportowym i ma na celu udzielenie im tych wiadomości praktycznych, które w obecnych warunkach handlu międzynarodowego w tej dziedzinie okazują sie niezbędne.

W organizacji Kursu współdziałają Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Państwowy Instytut Eksportowy, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych, Zgromadzenie Kupców m. st. Warszawy, Stowarzyszenie Kupców Polskich, Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego oraz szereg innych organizacyj i instytucyj.

Zapisy na V Kurs Eksportowy przyjmuje Światowy Związek Polaków z Zagranicy — Warszawa, Mazowiecka 1.

Wiadomości z zagranicy

ANGLIA. Tow. Triplex Safety Glass podwaja dywidendę.

Kontrolowana przez grupę hut Saint-Gobain angielska huta nietłukącego się szkła Tow. Triplex Safety Glass zakończyła rok operacyjny 1935 czystym zyskiem 150.000 £ i wypłaciła 60% dywidendę zamiast 30% dywidendy wypłaconej w 1934 roku.

AUSTRIA. Polepszenie sytuacji w przemyśle szklanym.

W pierwszym półroczu r. b. nastąpiło w przemyśle szklanym pewne polepszenie, które w niektórych gałęziach osiągnęło 15%. Zmniejszenie zapotrzebowania na butelki piwne zostało pokryte wzmożonym popytem na butelki do wód mineralnych. Zwiększył się także eksport butelek do Włoch, które są jedynym odbiorcą austriackich butelek. Eksport do Włoch wyniósł w pierwszym półroczu r. b. 10.575 quintali wobec 1.600 quintali w tymże okresie roku ubiegłego.

CZECHOSŁOWACJA. Rozwój eksportu szklanego.

W roku bieżącym nastąpiła znaczna poprawa interesów działu eksportowego w przemyśle szklanym. Poniżej podajemy dane porównawcze eksportu szkła za miesiąc lipiec r. b. i roku ubiegłego, jak również dane za okres od stycznia do sierpnia r. b. i roku ubiegłego:

Gatunek	Lipiec		Od 1.I do 1.8	
	1936	1935	1936	1935
	w mil. Kč.		w mil. Kč.	
Butelki barwy naturalnej	2.18	1.05	8.87	7.42
Białe szkło stołowe	2.22	1.96	11.45	10.84
Szkło stołowe barwione	5.80	5.27	33.01	29.71
Szkło taflowe i lane	8.42	6.33	44.90	40.91
Perły szklane, białe	3.39	3.04	19.33	17.52
Guziki szklane	5.68	5.39	37.47	34.62
Ogółem .	27.69	23.04	154.63	141.02

— Utworzenie kartelu hut szklanych wyrabiających emalię do szkła.

Po długotrwałych pertraktacjach w dniu 31/8 r. b. utworzony został kartel skupiający 11 hut okręgu Gablonckiego, które wyrabiają emalię do szkła. Kartel ten ustalił kontyngenty produkcyjne, ceny jednostkowe i t. d. Działalność swoją rozpoczął z dniem 1. 9 r. b. Organem kontrolującym działalność kartelu jest Tow. „Omnia", Sp. z o. o. w Pradze.

— Konwencja w sprawie eksportu szkła oświetleniowego.

Pod kierownictwem rządu, producenci szkła oświetleniowego wszczęli pertraktacje celem przekształcenia gentlemen's agreement istniejącej w ostatniej umowie eksportowej. Postanowiono unormować stopniowo ceny i kontyngenty dla ważniejszych eksportowych krajów, zwłaszcza Anglii, Belgii i Holandii. To

porozumienie jest możliwe o ile huta szklana Temschik w Teplitz wyrazi swą zgodę, gdyż do tej pory stanowiła opozycję co do gentlemen's agreement.

— **Robotnicza huta szklana.**

Nieczynna od 1935 roku huta szklana „Maria Chuta" w Kruzlov koło Bartfeld, została przekształcona na spółdzielnię robotniczą i ma być wkrótce uruchomiona.

ESTONIA. Wprowadzenie systemu zezwoleń na przywóz szkła taflowego.

Na zasadzie prawa o regulowaniu przywozu towarów zagranicznych, wydane zostało zarządzenie, które wymaga zezwolenia na przywóz niektórych gatunków szkła taflowego, a mianowicie:

§ 77 p. 7 taryfy celnej, obejmującej szkło taflowe osobno niewymienione, dmuchane i lane, nieszlifowane i niepolerowane do 5 mm. grubości. § 77 p. 7-a obejmującej szkło taflowe białe, półbiałe i naturalnej barwy bez wzorów i upiększeń.

Zarządzenie powyższe weszło w życie z dniem 17. 7 r. b.

FRANCJA. Krytyczny stan przemysłu szkła artystycznego.

W Nr. 13 „Przemysłu Szklanego" donieśliśmy o zamknięciu huty szkła artystycznego „Verrerie Lionne et Co· w Landrebies. Obecnie komunikujemy, że jedna z najpoważniejszych hut szkła artystycznego „Verrerie Daum" w Nancy założona w roku 1875 również została zamknięta. Wyroby Daum znane są na całym świecie i stanowią obok Gallé, Delatte chlubę artystycznego szklarstwa francuskiego. Mają być również zamknięte huty należące do „Cristalleries de Nancy". Z chwilą zlikwidowania tej ostatniej placówki artystycznemu przemysłowi szklanemu grozi zupełna ruina.

— **Unieruchomienie huty szklanej.**

Firma „La Gobeleterie" J. Durand & Co. w Arques (Pas de Calais) unieruchomiła swoje przedsiębiorstwo z dniem 1 października 1936 r. Fabryka zatrudniała 1.100 robotników.

LITWA. Sytuacja w przemyśle szklanym.

Litwa posiada tylko jedną hutę szklaną w Petrasnoni, która produkuje głównie butelki oraz w niewielkich ilościach szkło stołowe dęte. W r. 1935 produkcja szkła osiągnęła wartość 944.000 lit., podczas gdy import wyniósł 1.300.000 lit. Przemysł szklany litewski posiada duże możliwości rozwojowe, obecnie jednak produkcja jest ograniczona z powodu braku surowców w kraju.

NIEMCY. Tow. Akc. Ferd. Heye w Düsseldorfie zakupiło akcje Tow. Przemysłu Szklanego Friedrich Siemens.

Browary Schultheiss w Monachium, które były w posiadaniu 38% akcji Tow. Przemysłu Szklanego Friedrich Siemens w Dreźnie odstąpiły swoje akcje o nominalnej wartości 4.8 milj. mk. za sumę 6 milj. mk. Tow. Akc. Heye. Tow. Heye jest właścicielem hut szklanych w Gerresheimie i ma przydzielony udział w wysokości 26% całego kontyngentu produkcyjnego ustalonego przez Niemiecki Syndykat Butelkowy, zaś Siemens 24%. Na skutek fuzji tych przedsiębiorstw Tow. Heye będzie miało prawo wyprodukować rocznie 330.000.000 butelek.

— **Rozwój eksportu szkła szybowego.**

Eksport niemieckiego szkła szybowego w I półroczu 1936 roku, wykazał znaczny wzrost w porównaniu z tymże okresem dwóch poprzednich lat; jednocześnie zanotowano, że cena sprzedażna w dalszym ciągu spadała. Huty szklane zdobywają coraz to nowe zagraniczne rynki zbytu. Najpoważniejszymi odbiorcami niemieckiego szkła szybowego są Dania i Turcja.

Poniżej podajemy dane ilustrujące stan handlu zagranicznego szkłem szybowym:

	Import		Eksport	
	Q. M.	RM.	Q. M.	RM.
I półrocze 1934	35.704	1.608.000	85.521	1.518.000
„ 1935	40.168	1.027.000	131.439	2.014.000
„ 1936	36.236	734.000	145.214	2.117.000

Cyfry te dotyczą szkła szybowego ręcznie dmuchanego lub produkowanego sposobem mechanicznym zwykłego t. j. nieszlifowanego, niepolerowanego, nierżniętego, nieprążkowanego, niematowanego, niekolorowego i t. p.

Od 1934 roku handel zagraniczny szkłem szybowym zaczyna się rozwijać pomyślnie. W ciągu okresu 1934—1936 import spadł o 35%, podczas gdy eksport wzrósł o 70%.

Najbardziej znamiennym rysem niemieckiego handlu zagranicznego szkłem szybowym jest ciągły spadek cen tak w imporcie, jak i eksporcie.

STANY ZJEDN. AMER. PÓŁN. Wzrost produkcji szkła lanego.

Globalna produkcja szkła lanego według danych syndykatu „Plate Glass Manufacturers Association of America" wzrosła w kwietniu r. b. do 191.454.774 stóp². Jest to najwyższa cyfra, jaka została przez ten przemysł zanotowana. Rekord poprzedni wynosił 17.275.632 stóp² i był osiągnięty w styczniu roku ubiegłego. W ciągu pierwszych czterech miesięcy r. b. produkcja wynosiła 66.664.539 stóp² wobec 56.619.200 stóp² w tymże okresie roku ubiegłego.

— **Eksport szkła w roku 1935.**

Eksport szkła ze Stanów Zjedn. wyniósł w roku 1935 $ 7.409.808. Najpoważniejszą pozycję stanowiło szkło dmuchane ($ 2.105.000) i szkło lane ($ 1.497.000). Największymi odbiorcami były następujące kraje:

Kanada	$ 2.896.855
Kuba	„ 1.211.510
Australia	„ 464.512
Wielka Brytania	„ 406.956
Meksyk	„ 376.612
Filipiny	„ 278.752
Unia Poł. Afrykańska	„ 246.082
Panama	„ 166.123
Brazylia	„ 152.121
Kolumbia	„ 143.883

— **Brak na rynku butelek produkcji krajowej.**

Na skutek wzmożonej konsumcji piwa butelkowego, huty butelkowe wyprzedały całą bieżącą produkcję oraz wszystkie swoje zapasy. Obecnie huty szklane nie są w stanie nasycić rynku wewnętrznego butelkami, pomimo całkowitego wykorzystania swych zdolności produkcyjnych.

WŁOCHY. Postępy przemysłu szklanego, na skutek sankcji ekonomicznych.

Na zgromadzeniu właścicieli włoskich hut szklanych podano do ogólnej wiadomości, że produkcja baloników do żarówek elektrycznych jest obecnie zdolna zaspokoić potrzeby kraju. Wwoz baloników szklanych może się ograniczyć jedynie do specjalnych typów.

Produkcja pręcików szklanych dla oświetlenia elektrycznego również poczyniła znaczne postępy.

Z. S. R. R. Nowy materiał ogniotrwały.

Centralne Laboratorium „Technostrojstiekłofarfor" w Leningradzie wykonało produkt wysoce ogniotrwały (w rodzaju mullitu) z surowców krajowych. Materiał ten, nadający się do budowy pieców szklarskich, wytrzymuje temperaturę 1800—1900° C.

Ustawy i Rozporządzenia.

W „Dzienniku Ustaw R. P." ukazały się następujące ustawy i rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

O radiofonicznych urządzeniach odbiorczych — rozp. Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 1 października 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 548).

O odroczeniu eksmisyj z lokali handlowych i przemysłowych — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 września 1936 roku (Dz. U. Nr. 74, poz. 525).

OKÓLNIK T. 117 MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 12 września 1936 r. L. D. IV. 22089/2/36

w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy stosowania poz. 906 taryfy celnej).

Na podstawie art. 13 ust. 4 prawa celnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610 z 1933 r.) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia m. in., co następuje:

2) Wyroby ze szkła pod postacią drobnych łusek posrebrzanych, często ponadto pokrytych lakierem kolorowym, podlegają cłu według pozycji 906 taryfy celnej.

Z dniem ogłoszenia niniejszego okólnika sprzeczne z nim wyjaśnienia tracą moc obowiązującą.

Dyrektor Departamentu:
(—) St. Fr. Królikowski.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 17 września 1936 r. L. D. III. 13714/436

w sprawie wpływów na rzecz izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości wykaz siedzib i okręgów izb przemysłowo-handlowych z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, jakie dotychczas zaszły w terytorialnym zakresie ich działania, a mianowicie:

1. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie** — m. st. Warszawa i województwo warszawskie.
2. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi** — województwo łódzkie.
3. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu** — województwo kieleckie.
4. **Izba Przemysłowo-Hadlowa w Lublinie**— województwa: lubelskie i wołyńskie.
5. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie** — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie.
6. **Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie** — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrski, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecki, jarosławski, liski, lubaczowski, Lwów miasto, lwowski, mościcki, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, turczański, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie.
7. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie** — województwo krakowskie, oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolubuszowski, krośnieński, łańcucki, niżański, przeworski, rzeszowski, tarnobrzeski.
8. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu** — następujące powiaty województwa poznańskiego: chodzieski, czarnkowski, Gniezno miasto, gnieźnieński, gostyński, jarociński, kępiński, kościański, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, mogileński, nowotomyski, obornicki, ostrowski, Poznań miasto, poznański, rawicki, szamotulski, średzki, śremski, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński i żniński.
9. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni** — województwo pomorskie oraz następujące powiaty województwa poznańskiego: Bydgoszcz miasto, bydgoski, Inowrocław miasto, inowrocławski, szubiński i wyrzyski.
10. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach** — województwo śląskie.

Terytorialny zakres działania i siedziby izb rzemieślniczych ustalone zostały rozporządzeniem Mini-

stra Przemysłu i Handlu z dn. 7 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 757), które obowiązuje nadal bez zmian.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Nowak*

OKÓLNIK Nr. 51/36
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. Pin. 1b/8-6

w sprawie współdziałania z pracowniczymi organizacjami zawodowymi.

Stały kontakt i współdziałanie organów inspekcji pracy z pracowniczymi organizacjami zawodowymi jest niezbędny dla urzeczywistniania zadań inspekcji pracy.

Ażeby współdziałanie organów inspekcji pracy z pracowniczymi organizacjami zawodowymi odbywało się w przyszłości w sposób zorganizowany, zarządzam, co następuje:

a) Panowie okręgowi inspektorzy zwoływać będą raz na kwartał konferencje z udziałem przedstawicieli możliwie wszystkich pracowniczych organizacyj zawodowych, działających na terenie okręgu inspekcji pracy.

Celem tych konferencyj winno być omówienie położenia socjalnego pracowników, spraw wymagających interwencji inspekcji pracy i ustalanie zasad współdziałania z inspekcją pracy.

b) Panowie obwodowi inspektorzy pracy zwoływać będą raz na miesiąc konferencje z przedstawicielami możliwie wszystkich organizacyj pracowniczych, działających na terenie obwodu oraz, w miarę możności, z delegatami większych zakładów pracy lub nawet ich oddziałów.

Celem tych konferencyj winno być przede wszystkim omówienie spraw, dotyczących sytuacji pracowników w poszczególnych zakładach pracy, rozpatrywanie ewentualnych możliwości poprawy warunków pracy w poszczególnych zakładach i ustalanie zasad współdziałania z obwodowym inspektorem pracy.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu:
(—) *M. Klott.*

WYKŁADNIA

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

Skrót: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 64, poz. 404);

r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842).

Nr. 462: (art. 13 i 54). Jeśli w odwołaniu od opłaty stemplowej, wymierzonej w myśl art 52 i 58 u. o. s., strona stwierdzi, że pismo, od którego opłatę wymierzono, stwierdza przejście tytułu własności dwóch lub więcej przedmiotów nieruchomych, z których niektóre mają cechy, zwalniające od opłaty na mocy art. 9 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowo wznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 173) i jeśli przy tym strona nie ujawnia, ile z podanej w owym piśmie **łącznej** wartości przypada na przedmioty poszczególne, to należy wezwać stronę, aby w terminie, który należy jej jednocześnie wyznaczyć, podała, ile przypada na przedmioty, wymienione w powołanym art. 9. Tak samo należy postąpić: a) jeżeli strona w odwołaniu twierdzi, że dane pismo dotyczy wyłącznie przedmiotów, posiadających cechy, zwalniające od opłaty w myśl powołanego art. 9, a według wyniku dochodzeń, przeprowadzonych przez urząd skarbowy, cechy te mają tylko niektóre z przedmiotów, których dane pismo dotyczy, b) jeśli notariusz (art. 27 u. o. s.), bądź sekretariat sądowy (art. 30), uznał dane pismo za całkowicie wolne od opłaty na mocy powołanego art. 9, urząd skarbowy zaś ustalił, że tylko niektóre z przedmiotów, których dane pismo dotyczy mają cechy, wymienione w art. 9; w przypadku b) należy wezwanie do rozdzielnego podania wartości wystosować do strony przed dokonaniem wymiaru.

W razie bezskutecznego upływu terminu, wyznaczonego w wezwaniu, należy bez ponownego wezwania zastosować art. 13 u. o. s., a zatem orzec, iż opłata według zasad art. 52 i 58 u. o. s. ma być wymierzona od sumy ogólnej, wymienionej w danym piśmie.

W podanym wyżej przypadku b) należy w nakazie płatniczym dokładnie umotywować dlaczego urząd skarbowy nie uznaje uwolnienia od opłaty, przyznanego przez notariusza bądź przez sekretariat sądowy (L. D. V. 49068/5/36).

z dnia 17 września 1936 r. L. D. V. 23551/2/36

w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym odsetek doliczonych do kapitału.

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 1 maja 1936 r. L. Rej. 1356/34.

„....Art. 19 ustawy stanowi, że za dochód z kapitałów pieniężnych m. in. należy uważać procenty od kapitałów, zaś § 38 odnośnego rozporządzenia wykonawczego bliżej wyjaśnia, że za dochody wymienione w art. 19 ustawy należy uważać m. in. wpływy pieniężne lub mające wartość pieniężną.

Skarżący stoi zaś na stanowisku, nie popartym żadnym przepisem prawnym, jakoby tylko efektywny wpływ odsetek w gotowiźnie podlegał opodatkowaniu, nie zaś przeniesienie odsetek na kapitał, czyli doliczenie ich do kapitału za zgodą stron.

Bezspornym jednak w sprawie jest, że nastąpił rozrachunek między stronami co do należnych procentów i jednocześnie wyrażenie woli co do przemiany należności stanowiącej odsetki na kapitał, podlegający w konkretnym wypadku nawet dalszemu oprocentowaniu.

W tych warunkach Najwyższy Trybunał Administracyjny uznać musiał, że nastąpiła nowacja umowy, polegająca na tym, że dług w postaci zaległych odsetek został zlikwidowany i zastąpiony nowym innym zobowiązaniem, na podstawie którego doliczone do kapitału odsetki miały przynosić nadal dalsze odsetki.

W tych warunkach Najwyższy Trybunał Administracyjny w ramach zarzutów skargi doszedł do wniosku, że skapitalizowanie odsetek jest równoznaczne z ich zapłatą, a w konsekwencji, że kwota zł 26.503 podlega opodatkowaniu.

Wobec powyższego Najwyższy Trybunał Administracyjny oddalił skargę jako nieuzasadnioną...."

Za Naczelnika Wydziału:
(—) *Kolanowski*
Inspektor

Obowiązek zachowywania odpisów faktur i rachunków.

Przewidzianemu w kodeksie handlowym obowiązkowi zachowywania odpisów faktur i rachunków czyni zadość prowadzenie specjalnej księgi faktur, o ile w niej są uwidocznione wszelkie dane, zawarte w fakturach i rachunkach wychodzących. (Teza wyroku N. T. A. z 13. IX. 1935 r. l. rej. 1284/33).

W myśl art. 56 kodeksu handlowego (i § 38 niem. kod. handl.) „księgi handlowe, listy, otrzymane odpisy listów wysłanych, faktury i inne pisma dotyczące zapisów, powinny być przechowywane przez dziesięć lat". Nie jest koniecznem w myśl orzeczenia N. T. A. przechowywanie odpisów faktur, wystarczy, jeśli kupiec w swoich księgach czy w wiarygodnych zapiskach posiada istotne cechy wysłanych przez siebie faktur. Oczywiście istotne cechy faktur muszą być takie, aby dawały dostateczną podstawę do oceny zawartego interesu, tj. nazwisko względnie firmę odbiorcy, jego adres, ilość, jakość i cenę towaru wysłanego wraz z bliższemi warunkami: płatności, data wysłania towaru.

(Ten sposób prowadzenia ksiąg posiada przedewszystkim znaczenie dla większych przedsiębiorstw, w których zestawia się kalkulację w oddzielnej księdze faktur wychodzących i na jej podstawie dopiero wystawia właściwe faktury — albo też wypisane faktury kopiuje się i składa w księgę faktur).

Niezależność oceny prawidłowości ksiąg od wpływu usterek na ustalenie wysokości obrotu.

Przy ocenie prawidłowości ksiąg handlowych dla celów wymiaru podatku przemysłowego od obrotu nie ma znaczenia okoliczność, czy stwierdzone usterki mogły wpłynąć na ustalenie podstawy wymiaru ze szkodą Skarbu Państwa. (Teza wyroku N. T. A. z 15. V. 1936. l. rej. 7252/34).

Księgowanie rachunków dostawców dopiero z chwilą ich wyrównania.

Księgowanie rachunków dostawców dopiero z chwilą ich wyrównania nie odpowiada ani przepisom kodeksu handlowego ani zasadom prawidłowej rachunkowości. (Teza z wyroku N. T. A. z 17. X. 1935 r. l. rej. 238/34).

Niezaksięgowanie pożyczki, zaciągniętej w towarach.

Nieujawnienie w księgach handlowych pożyczki zaciągniętej w towarach, uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe. (Teza wyroku N. T. A. z 6. IV. 1936 r. l. rej. 4658/36).

Wydatki domowe a dochód płatnika.

W związku z wymiarem podatku dochodowego na 1936, władze skarbowe poleciły urzędom skarbowym ścisłe przestrzeganie art. 92 (dawnego 98) ordynacji podatkowej. Jeżeli — w myśl tego artykułu — władze podatkowe przy wymiarze podatku dochodowego dojdą do przekonania, że zebrany przez nie materjał faktyczny nie wpływa do obliczenia ogólnego dochodu, podlegającego opodatkowaniu — to może ustalić dochód płatnika na podstawie zewnętrznych znamion, świadczących o położeniu finansowem płatnika. Przy tej ocenie winny być brane pod uwagę zwłaszcza wydatki domowe i osobiste płatnika, oraz stosunek wydatków tych do jego znanych źródeł dochodu.

Tymczasem artykuł powyższy jest zbyt często stosowany bez należytego umotywowania. Jak władze wyjaśniają, artykuł powyższy może być stosowany tylko w tych wypadkach, gdy płatnik nie udowodni lub nie ujawni z jakich funduszów pokrył swoje wydatki domowe lub osobiste, bądź też gdy władza wymiarowa ustali, że płatnik nie czerpał środków na utrzymanie z ujawnionych źródeł dochodu oraz, że dochód zeznanych urzędowi źródeł jest niższy od ogólnej kwoty wydatków, poniesionych przez płatnika na utrzymanie jego i jego rodziny. Znamiona zewnętrzne, świadczące o wysokości poniesionych przez płatnika wydatków, powinny być szczegółowo przytoczone w orzeczeniu władzy wymiarowej.

Bibliografia.

„Il Vetro" del Prof. Ing. Corrado Ravini, Libero Docente in Technologia del Vetro nella R. Univ. di Piza. Wydawca. U. Gardini w Pizie, 3 tomy, 1500 stron z ilustracjami. Cena 400 lirów za pełny komplet.

Praca składa się z 3 tomów ładnie wydanych, stanowiących bardzo ciekawą całość. Autor umiejętnie zebrał i skoordynował wszystkie dotychczasowe wyniki postępu techniki szklarskiej. Książka powyższa jest nieocenionym dorobkiem literatury o technologii szkła i pod tym względem może dorównywać najlepszym niemieckim dziełom w tej dziedzinie.

Pierwszy tom liczy 437 stron i podzielony jest na 3 główne części, z których pierwsza obejmuje historię szkła, druga część omawia sprawy niezbędnych surowców i materiałów do rafinowania, barwienia, odbarwienia i opalizacji szkła, trzecia część klasyfikuje wyroby szklane pozatem podaje liczne formuły składów chemicznych szkieł.

Drugi tom (400 stron) omawia własności fizyczne i chemiczne szkła, proces topienia, porusza sprawy zastosowania materjałów ogniotrwałych, generatorów i opału. Tom ten jest bogato ilustrowany.

Trzeci tom (500 stron) omawia sprawy budowy pieców, detale konstrukcyjne różnych systemów pieców wannowych, bilanse termiczne i t. d., wreszcie opisuje znaczenie i budowę pieców pomocniczych.

W końcu autor podaje szczegółowe dane odnośnie rozwoju produkcji szkła laboratoryjnego i optycznego we Włoszech, oraz spis laboratoriów i szkół, które zajmują się techniczną stroną szkła.

Okólniki Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Centralny Związek nadesłał następujące okólniki:

Wydziału Ekonomicznego z dnia 12 października 1936 r. Nr. 3375/E. 71 uzupełnienie okólnika Nr. 5 Komisji Dewizowej w sprawie zezwolenia na przekazywanie zagranicę środków płatniczych oraz zapisywania sum na rachunek zagraniczny wolny.

Wydziału Komunikacyjnego z dnia 14 października 1936 r. Nr. 78 o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej linij normalnotorowych polskich kolei państwowych.

Powyższe okólniki zostały w odpowiednich terminach rozesłane pp. Członkom Związku Hut Szklanych pocztą, jako druki.

Informacje

Dyrekcja Funduszu Pracy nadesłała Związkowi Hut Szklanych listę byłych robotników Huty Szklanej „Paulina“ w Częstochowie, pozostających od dłuższego czasu bez pracy.

Poniżej podajemy do wiadomości, iż obecnie z pośród fachowców poszukuje pracy:

34 majstrów wyrabiających szkło dmuchane (galanteria i butelki)
28 pomocników majstrów wyrabiających szkło dmuchane
4 majstrów wyrabiających szkło prasowane
2pomocników majstrów wyrabiających szkło prasow.
4 szajbiarzy (szlifiernia)
4 kuglerów „
1 malarz, matowacz

Huty, reflektujące na odnośnych fachowców, zechcą powiadomić Związek o tem w jak najszybszym czasie ze względu na konieczność udzielenia odpowiedzi Dyrekcji Funduszu Pracy.

Firma I. Filskraut i N. Gurwicz, Warszawa, Leszno 7 komunikuje, że ceny niektórych artykułów zostały obniżone, a mianowicie:

saletra potasowa:
przy odbiorze do 1000 kg. jednorazowo zł. 1,25 za 1 kg.
przy odbiorze powyżej 1000 kg. jednorazowo zł. 1,20 za 1 kg.

saletra sodowa:
przy odbiorze do 1000 kg. jednorazowo zł. 66,— za 100 kg.
przy odbiorze powyżej 1000 kg. jednorazowo zł. 62,— za 100 kg.

selen 45% zł. 22,— za 1 kg.

wszystko wagi netto, łącznie z opakowaniem, w beczkach, względnie workach, loco skład w Warszawie. Warunki płatności dotychczasowe.

Hutmistrz potrzebny jest do Huty pod Warszawą. Zgłoszenia do Związku Hut Szklanych pod „N S“.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU LIPCU 1936 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja		Zbyt	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	1.500	520	2.344	814
Szkło butelkowe	2.703	915	3.356	1.226
w tem monopolowe	(1.305)	(442)	(1.582)	(536)
Szkło stołowo-galanteryjne	799	687	816	702
	5.002	2.122	6.516	2.742

Cena za ogłoszenia: Strona 200 zł., 1/2 strony 120 zł., 1/4 strony 60 zł., 1/8 strony 30 zł.

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ kg.	PRZYWÓZ zł.	WYWÓZ kg.	WYWÓZ zł.
90900	Szkiełka do zegarków	0	1	—	—
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—
91110	Wata, przędza — szklane	0	3	—	—
91130	Oczy szklane	9	710	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane, grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	10.593	9.255	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	14.697	9.541	—	—
91312	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5m²	47.726	22.558	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	0	1	—	—
91330	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	4.542	4.130	—	—
91340	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	—	—	—	—
91350	do wyrobu płyt fotograficznych	25.740	18.540	—	—
	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	6	1	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	—	—	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	4.338	5.428	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	1.407	2.375	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	2.174	2.304	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	393	260	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	36.247	63.563	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	7.364	20.427	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	0	8	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.	10	211	—	—
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	8	45
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	5	119	4	36
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów	—	—	—	—
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą, lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	—	—	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	59	387	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	251	1.371	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	202	3.963	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób, chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	2.024	16.217	24	154
	Razem	200.721	308.254	11.793	19.750
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	54.880	5.120	—	—
	OGÓŁEM	255.601	313.374	11.793	19.750